

om de Følk, der gaa ud som Lærere, ere Følk, der ere komne saa nogenlunde vel over deres Sager, eller Mennesker som halte ud i Livet, saa forstaa man at respektere den Indstillingsret, Seminarierne her have faaet. I et bestemt Tilfælde er der jo ikke Tale om denne Indstillingsret, og det er i § 8 i Lovforslaget, hvor der staar, at Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan bevilge, at Eksaminander indstille sig til Eksamen ved et offentligt eller anerkendt privat Seminarium uden at have deltaget i Seminariets Undervisning, naar de have fyldt det 21de Aar og i øvrigt opfyldte Betingelserne i § 2. Der er altsaa ikke Tale om en bestemt Indstillingsret. Maa jeg for øvrigt ikke i Anledning af denne Paragraf stille et Spørgsmaal til den højserede Kultusminister. Det fremgaar efter min Opfattelse ikke ganske klart af Lovforslaget, om Eksamen ikke kan tages paa en Gang, men dette synes rigtignok at fremgaa af § 8. Dersom nemlig Eksamen ikke kunde tages paa een Gang, maatte der i Stedet for „det 21de Aar“ staa „i det 19de og 21de Aar“. Jeg mener, at det er en lille Fejl ved Loven, at dette ikke er nærmere præciseret, at Eksamen i visse Tilfælde kan tages paa een Gang, saaledes at første og anden Del samles under et. Jeg forstaaer ikke rigtig, at Landstinget har udblettet nogle enkelte Ord i § 8. Der stod i det oprindelige Forslag: Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan under ganske særlige Omstændigheder bevilge, at Eksaminander indstille sig til Eksamen ved et offentligt eller anerkendt privat Seminarium uden at have deltaget i Seminariets Undervisning. Dette „under særlige Omstændigheder“ har Landstinget slettet ud. Dette vilde jeg ikke have slettet ud, skønt jeg paa den anden Side ikke forlanger det sat ind igen, men jeg vil gerne gøre saa meget som muligt for at hemme Privatvæsenet og gerne overlade til Ministeriet kun i ganske særlige Tilfælde at dispensere fra denne Bestemmelse. En anden Ting vil jeg omtale med det samme. Der stod i det oprindelige Forslags § 2, sidste Stykke — maaske jeg maa saa Lov til at oplæse det —: „Ingen Elev maa optages i et Seminariums mellemste Klasse uden at have gennemgaaet sammes yngste Klasse eller i øverste Klasse, uden at have gennemgaaet yngste og mellemste Klasse. Under særlige Omstændigheder kan Ministeriet bevilge en Undtagelse fra denne Bestemmelse.“ Denne Tilladelse fra Ministeriet indrømmer jeg er meget heldig, og især naar man i Motiverne dertil ser, at der der udtales, at der særlig er tænkt paa de Kvinder,

som forberede sig til Almuellærerindeeksamen. Det er umodsigeligt, at de Kvinder, som tage fat paa deres Undervisning for at blive Almuellærerinder, ere gennemgaaende langt bedre forberedte, i de fleste Tilfælde ogsaa langt mere modne Mennesker end de unge Mænd, som gaa dertil, og det vilde være absolut meningsløst at fordre et gennemgaaende treaarigt Kursus for Kvinder. Det vilde ogsaa være nødvendigt i enkelte Tilfælde i alt Fald, at fordre toaarigt Kursus; thi det er jo noget, som ikke hører til de ganske sjældne Tilfælde, at en Kvinde er taget her ind til Kjøbenhavn og har forberedt sig til Almuellærerindeeksamen og i Løbet af et Aar har taget en Eksamen, som i alle Maader har været fuldt qvdsigt Vidnesbyrd om, at hun var et Menneske, der var dygtig til sit Arbejde. Jeg kunde ogsaa i den Del af § 2 bedre samstemme med det oprindelige Forslags Ord, end med den Slutning, som Landstinget har sat derind, skønt maaske ogsaa det kan ad Fortolkningens Vej komme til at gælde paa samme Maade, men dog ikke slet saa tydeligt som det oprindelige Forslag. — Saa skal jeg bare gøre nogle enkelte Bemærkninger. Den Dvvelseskole, som er forlangt i § 1, er jo sagtens en Nødvendighed. Jeg betragter den som et nødvendigt Døde paa en vis Maade, for jeg synes noget over de Slægter af Mennesker, der skulle gaa i denne Dvvelseskole og til en vis Grad være Prøve for de unge Mennesker, der uddanne sig til Lærere, ogsaa gennem Brugen af disse Børn. Men jeg indrømmer, at der maa gøres nogle Ofre for det almene, og en saadan Dvvelseskole er ganske sikkert nødvendig. Dvvelseskolen ved Siden af Statsseminarierne vil imidlertid komme i en lidt ejendommelig Stilling, i det Tilfælde Statsseminarieforstanderen ikke tillige er Præst. Naar han er Præst, er han eo ipso Formand for Skolekommissionen og har altsaa sit Indseende med Sognets øvrige Skoler og ogsaa med Dvvelseskolen, men i det Tilfælde han ikke er Præst, har han efter den gældende Lov intet Tilhør med denne Dvvelseskole, og jeg maa dog anse det for en Nødvendighed, at Forstanderen for et Statsseminarium, naar han ikke er Præst, dog bliver Skolekommissionens Formand for det Distrikt, hvori den vedkommende Dvvelseskole ligger. — Jeg skal saa til Slutning gøre en enkelt Bemærkning til § 2. Der staar der, at for at kunne optages i Seminariets yngste Klasse skal Eleven have fyldt det 18de Aar inden Kalenderaarets Udgang, og der ses ikke at være nogen Dispensationsret deraf. I og for sig, rent absolut set, er det jo en meget god Bestemmelse;